

Ranking Odpowiedzialnego Biznesu

Jak piekarnie i cukiernie poprawiają dobrostan kur niosek?

1 Wstęp

Piekarnie i cukiernie odchodzą od jaj klatkowych

Jaja klatkowe znikają z wypieków polskich piekarni i cukierni. Przedsiębiorcy coraz częściej wybierają produkty z chowu bezklatkowego, wyznaczając nowy standard w branży. Część wiodących sieci piekarni i cukierni już wyeliminowała tzw. jaja „trójki” z łańcuchów dostaw, osiągając swój cel przed zakładanym terminem. Te pozytywne zmiany mają odzwierciedlenie na całym rynku – **już teraz 42% ze 168 firm przedsiębiorstw spełniło swoje zobowiązania dotyczące wycofania jaj klatkowych, a większość pozostałych planuje to zrobić do końca 2025 roku.** Najbliższe lata będą okresem istotnych transformacji – najprawdopodobniej przyniosą dalszy rozwój alternatywnych systemów chowu i wzrost dostępności jaj bez klatkowych.

Konsumenci doceniają firmy wycofujące jaja klatkowe

Dla współczesnego konsumenta **pochodzenie żywności i warunki, w jakich hodowane są zwierzęta są bardzo istotne.** Badania pokazują, że **większość z nich (62,6%), jest gotowa zapłacić więcej za jaja bezklatkowe i produkty je zawierające** (Biostat, 2024). Co więcej, konsumenci entuzjastycznie przyjmują działania firm rezygnujących z tzw. jaj „trójek”.

Zdecydowana większość – 68,6% badanych – pozytywnie ocenia działania firm rezygnujących z jaj z chowu klatkowego (Biostat, 2024).

Transparentność kluczem do świadomych wyborów

W składach produktów przetworzonych, takich jak ciasta czy drożdżówki, pochodzenie jaj z reguły nie jest oznaczone. Mimo braku formalnych wymogów, ta informacja jest cenną wskazówką dla osób unikających produktów zawierających jaja klatkowe. **Aby je umożliwić, wiele firm ujawnia pochodzenie jaj w składzie swoich wyrobów.** W przypadku złożenia zobowiązań rezygnacji z jaj klatkowych **firmy dodatkowo informują na bieżąco o osiągniętych postępach.** Jest to odpowiedzią na oczekiwania konsumentów, którzy liczą na społeczną odpowiedzialność i transparentną komunikację na temat działań przedsiębiorców.

Aż 74,2% Polaków uważa, że firmy powinny publicznie informować o postępach w wycofywaniu jaj klatkowych (Biostat, 2024).

Ranking Odpowiedzialnego Biznesu wspiera świadome wybory konsumentów

Ranking powstał, aby **ułatwić konsumentom dbającym o dobrostan kur niosek dokonywania świadomych wyborów**. Wybierając piekarnie i cukiernie ujęte w publikacji kierowaliśmy się wielkością ich dochodów. Skorzystaliśmy z listy firm dostępnej na stronie portalspozywczy.pl i uwzględniliśmy opinie klientów.

Bezpośrednio w rankingu znalazły się sieci posiadające ponad 10 lokali, które mają znaczący wpływ na kształtowanie się trendów w branży oraz deklarują wycofanie jaj klatkowych. Publikacja zawiera również informacje o działaniach innych podmiotów, takich jak mniejsze, lokalne piekarnie czy działy piekarnicze w sieciach handlowych.

2 Ranking

Kryteria rankingu

Preferencje konsumentów odegrały kluczową rolę w ustalaniu kryteriów rankingu. Zdecydowana większość Polaków uważa, że hodowla klatkowa nie zapewnia kurkom odpowiednich warunków życia (Biostat, 2024), dlatego za najważniejsze kryterium uznaliśmy **udział jaj z chowu bezklatkowego** w produkcji. Drugim istotnym kryterium zostało **informowanie o postępach w wycofywaniu jaj klatkowych**. Szczegółowe kryteria rankingu można znaleźć na stronie 9.

Laureaci – firmy wolne od jaj klatkowych

Piekarnie Cukiernie Putka, które nie stosują jaj z chowu klatkowego od ubiegłego roku, uzyskały maksymalną liczbę punktów w rankingu. Firma transparentnie informowała o swoich postępach, a jej deklaracja jest publicznie dostępna.

Inter Europol S.A. i **Piekarnia Oskroba**, zajmujące kolejne dwa miejsca w rankingu, uzyskały taką samą liczbę punktów. O ich ostatecznym miejscu w rankingu zadecydowała data wdrożenia deklaracji. **Inter Europol S.A.**, do którego należą sklepy firmowe **Piekarnia Szwajcarska**, gdzie można kupić ich wypieki informuje, że nie stosuje jaj z chowu klatkowego już od 2020 roku, natomiast **Piekarnia Oskroba** od sierpnia 2024 roku. *Aktualizacja 22.10.2024: Informacja na stronie Inter Europol S.A., że firma zrezygnowała z używania jaj klatkowych w 2020 roku okazała się nieaktualna. Firma informuje, że to: „od września 2024 w całej produkcji Inter Europol S.A. nie są wykorzystywane jaja klatkowe, zarówno całe, jak i przetworzone.”*

Punktacja

Nazwa firmy	Punktacja
1. Piekarnie Cukiernie Putka	100
2. Inter Europol S.A.	95
3. Piekarnia Oskroba	95
4. Piekarnia Grzybki	70
5. Piekarnia Lubaszka	50
6. Spółdzielnia Piekarsko-Ciastkarska w Warszawie	35
7. Piekarnia Familijna	30
8. Piekarnia i cukiernia Pod Strzechą	25
9. Gorąco Polecam. Smaki z Piekarni	20
10. Cukiernia Sowa	15

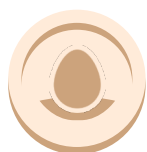
Jakie były kluczowe czynniki wpływające na przyznaną liczbę punktów?

- **Piekarnia Grzybki** – w 2022 roku wyeliminowała całe jaja klatkowe ze swojej produkcji, jednak nie odnotowano jeszcze postępów w zakresie wycofania jaj przetworzonych.
- **Piekarnia Lubaszka** – w ciągu bieżącego roku dokonała niewielkiego postępu w zakresie wycofywania jaj całych. Postępów w wycofywaniu jaj przetworzonych nie odnotowano.
- **Spółdzielnia Piekarsko-Ciastkarska w Warszawie** – nie przedstawiła konkretnych danych liczbowych dotyczących postępu, ale zapowiedziała bliskie wycofanie jaj klatkowych. Obecnie w ofercie śniadaniowej nie są już wykorzystywane jaja klatkowe, proces nadal trwa jeśli chodzi o ofertę cukierniczą i piekarniczą.
- **Piekarnia Familijna** – nie udziela informacji na temat swoich postępów w wycofywaniu jaj klatkowych.
- **Piekarnia Pod Strzechą** – od momentu wydania zobowiązania nie informowała o postępach i nie odpowiada na próby kontaktu. *Aktualizacja 21.10.2024: po publikacji Rankingu, piekarnia poinformowała o postępie – obecnie 80% wykorzystywanych jaj pochodzi z chowu ściółkowego.*
- **Gorąco Polecam. Smaki z Piekarni** – od momentu wydania zobowiązania nie informowała o postępach i nie odpowiada na próby kontaktu. *Aktualizacja 21.10.2024: po publikacji Rankingu, piekarnia poinformowała, że „w naszych wypiekach stosowane są albo jajka z wolnego wybiegu, albo ściółkowe. Nie są stosowane jajka „3”. Tylko jeden z naszych marginalnych dostawców – na nasz wniosek – jest w procesie przechodzenia na jajka lepsze niż „3”. Pozostajemy w kontakcie z firmą na temat szczegółów.*
- **Cukiernia Sowa** – nie przedstawiła danych liczbowych. Zapewnia, że jest w procesie wycofywania jaj klatkowych i większość wykorzystywanych jaj pochodzi z chowu alternatywnego. Nie posiada oficjalnego zobowiązania do wycofania jaj klatkowych, ale pozostajemy w dialogu z firmą na ten temat.

3 Inne działania w branży piekarniczo-cukierniczej

W ramach publikacji skontaktowaliśmy się również z piekarniami i cukierniami, które nie zobowiązały się jeszcze do wycofania jaj z chowu klatkowego.

Mimo działań liderów branży, niektóre firmy do tej pory nie podążają za trendem rezygnacji z jaj klatkowych. Piekarnia **Buczek**, Piekarnia-Ciastkarnia **Kłos**, Piekarnia **Pod Telegrafem** oraz Cukiernia **Staropolska** nie udzieliły informacji na temat źródła jaj, które wykorzystują, ani nie opublikowały polityki rezygnacji z jaj pochodzących z chowu klatkowego.

Pozytywną informację otrzymaliśmy od Piekarni z cukiernią **Piekuś**, która **zadeklarowała wycofanie jaj klatkowych w ciągu dwóch lat**.

Jaja bezklatkowe z chowu alternatywnego popularne wśród małych piekarni i cukierni

Także firmy operujące na mniejszą skalę rezygnują z jaj klatkowych. Często idą one o krok dalej, decydując się na korzystanie wyłącznie z jaj wolnowybiegowych, a nawet ekologicznych.

Przykładami są **Wytwórnia Chleba Rzemieślniczego** i **Piekarnia Dej**, które korzystają jedynie z jaj z chowu ekologicznego.

Lodziarnia-cukiernia Kuncer, Lukullus oraz **Dzika Mąka** w swojej działalności używają jedynie jaj z chowu wolnowybiegowego.

Sieci sklepów stawiają na jaja bezklatkowe w działach piekarniczo-cukierniczych

Wiele sieci handlowych, oprócz rezygnacji ze sprzedaży całych jaj klatkowych, eliminuje je również z produkcji wyrobów piekarniczo-cukierniczych pod marką własną.

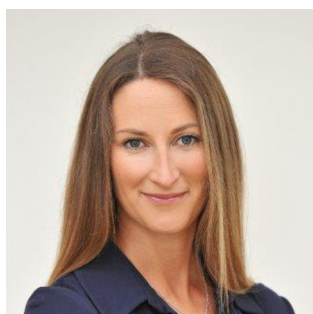
W **Biedronce, Auchan** i **Żabce** już teraz jaja klatkowe nie są składnikami pieczywa i wyrobów cukierniczych.

Carrefour, Intermarche, Kaufland, Lidl, Netto i **Stokrotka** informują o znacznym postępie w wycofywaniu jaj klatkowych z produktów marki własnej.

4 Głosy z branży

Rezygnacja z jaj pochodzących z chowu klatkowego może być dla wielu przedsiębiorców skomplikowanym procesem. **Piekarnie i cukiernie, które już przeszły na jajka z chowu alternatywnego, podzieliły się z nami wskazówkami dla firm będących w trakcie tej zmiany.**

Zuzanna Putka-Twardowska, dyrektor marketingu i współwłaścicielka sieci Piekarnie Cukiernie Putka:

Jeśli miałabym dać jakąś radę firmom, które zdecydowały się na wycofywanie jaj klatkowych, to przede wszystkim, aby się nie poddawały. Skoro są już w trakcie procesu, to najtrudniejsze, czyli decyzję, mają już za sobą. Teraz trzeba być tylko konsekwentnym. Znalezienie dostawców odpowiednich jaj oraz negocjacja ceny oczywiście nie są łatwe, ale przy odrobinie chęci wszystko jest do zrobienia.

Wyższe koszty na początku mogą odstraszyć, ale wszystko drożeje, więc ten element składowy produktu jeśli będzie trochę droższy, to nie przewróci kalkulacji, a satysfakcja zrobienie czegoś dobrego dla środowiska jest nieoceniona. Nie mówiąc już o tym, że Klienci też to widzą i oczekują od nas tego typu działań.

Jacek Malarski, współwłaściciel cukierni Lukullus:

Jaj z chowu klatkowego nie używamy już od około 15 lat. Ich używać po prostu nie wolno. To, że produkcja trójek jest nieetyczna to mało powiedziane, jest straszna dla każdego, kto ma w sobie choćby odrobinę empatii. Patrząc na sprawę z punktu widzenia prowadzenia biznesu, należy oczywiście poza odpowiedzialnością wziąć pod uwagę jakość i koszty. Zacznę od tych ostatnich. Jest oczywiście

trudne przy dużych wolumenach produkcyjnych przejść nagle na jajka kilkukrotnie droższe. Nasza rada dla tych, którzy dopiero są przed tą zmianą - zróbcie to stopniowo i (również stopniowo) uwzględnijcie w cenach Waszych produktów.

5 Zakończenie

Podziękowania

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim piekarniom i cukierniom, które zobowiązały się do wycofania jaj z chowu klatkowego. Państwa działania mają realny wpływ na poprawę dobrostanu kur niosek. Jesteśmy szczególnie wdzięczni za otwarte dzielenie się swoimi postępami w realizacji tego ważnego celu. Dzięki Państwu coraz więcej konsumentów ma możliwość dokonywania świadomych wyborów i wspierania firm, które działają odpowiedzialnie i z troską o zwierzęta.

Maria Madej, Menadżerka Zmian Rynkowych

maria.madej@otwarteklatki.pl

510 249 895

Źródła:

Biostat, badanie zlecone przez Stowarzyszenie Otwarte Klatki Centrum Badawczo Rozwojowemu, 2024

Szczegółowe kryteria rankingu:

Kryterium	Waga	Punktacja
Udział zamówień jaj całych i przetworzonych* z chowu bezklatkowego (ściółkowego, wolnego wybiegu lub ekologicznego) [%]	50%	• 100% cage-free: 50 pkt • 75-99%: 40 pkt • 50-74%: 30 pkt • 25-49%: 20 pkt • 5-25% 10 pkt • 0%: 0 pkt
Czy firma raportuje postępy w wycofywaniu jaj klatkowych?	25%	• Tak: 25 pkt ◦ zauważalny postęp: 25 pkt. ◦ brak postępu/niewielki postęp: 20 pkt. • Częściowo: opisowe przedstawienie postępu, bez danych procentowych: 15 pkt. • Nie: 0 pkt
Czy firma posiada politykę wycofania jaj klatkowych i jest ona dostępna publicznie?	15%	• Tak: 15 pkt • Tak, ale nie jest dostępna publicznie: 10 pkt • Nie: 0 pkt
Czy deklaracja jest jednoznaczna i transparentna? **	10%	• Tak: 10 pkt • Częściowo: 5 pkt • Nie: 0 pkt

Tabela zawierająca szczegółowe wyniki i przyznane punkty dostępna jest [tutaj](#).

* W przypadku używania jednocześnie jaj przetworzonych i całych wyciągano średnią z procentowego udziału zamówień jaj całych i jaj przetworzonych.

** Zobowiązanie musi wprost określać, że firma wycofa jaja klatkowe, a nie jedynie planuje czy wyraża taką chęć. Powinna także określać wszystkie formy używanych jaj (np. przetworzone i całe) bądź określać, że jaja klatkowe zostaną wycofane ze wszystkich obszarów produkcji. Ostatnim punktem w deklaracji musi być wyznaczenie ostatecznego terminu, do którego firma wycofa jaja klatkowe.

